

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Пушкіна О.В. _____

«___» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи римського приватного права»

Галузь знань	08	Право
Спеціальність	081	Право
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	
Освітньо-професійна програма	Право	
Статус	Обов'язкова	
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)	
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік	
Термін викладання	1-й семестр	
Мова викладання	українська	

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» для бакалаврів спеціальності 081 «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права – Д. : НТУ «ДП», 2020. – 18 с.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол № 1 від 31.08.2020).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	7
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Право» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф01 «Основи римського приватного права» віднесено такі результати навчання:

Шифри результатів навчання (ПРН) та результати навчання	
РН3	Розуміння студентами значення основних категорій приватного римського права
РН8	Опанування основних положень приватного римського права. Аналізувати правові явища з використанням понять та інших правових засобів, вироблених юристами Стародавнього Риму.
РН10	Вивчення основних інститутів римського приватного права. Здійснювати порівняльний аналіз римського права (окремих його інститутів) і сучасного цивільного права;
РН13	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних
РН14	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування Римського приватного права системи
РН18	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм римського приватного права
РН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів
РН21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки
РН23	Тлумачити законодавство Стародавнього Риму; застосовувати норм інститутів римського права в процесі роботи за юридичною спеціальністю на сучасному етапі розвитку суспільства тощо

Мета вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з історією виникнення і розвитку римського приватного права, його джерелами, змістом, історичним і сучасним значенням. «Римське приватне право» є дисципліною, яка закладає не тільки основи правової культури, а й юриспруденції загалом, дає знання про історію становлення та розвитку багатьох інститутів сучасного права.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН3 РН8 РН10	ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01	аналізувати правові явища з використанням понять та інших правових засобів, вироблених юристами Стародавнього Риму
РН13 РН14 РН18 РН19 РН21 РН23	ДРН13-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	здійснювати порівняльний аналіз римського права (окремих його інститутів) і сучасного цивільного права; використовувати набуті знання у процесі вивчення чинного в Україні цивільного права
	ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН21-Ф01	тлумачити законодавство Стародавнього Риму; застосовувати норм інститутів римського права в процесі роботи за юридичною спеціальністю на сучасному етапі розвитку суспільства тощо

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	ДРН8-Ф01, ДРН10-Ф01	компетентно й аналітично доводити відмінності між приватним й публічним римським правом
	ДРН3-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	Правильно користуватися правовою термінологією
	ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	правильно користуватися правовою термінологією Стародавнього Риму
	ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН14-Ф01	виділяти характерні для римського права такі форми правотворення, що не властиві для права України
	ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01	виявляти відмінності між характерними для римського права близькими за предметом регулювання, але не однаковими за змістом такими правовими поняттями як "володіння", право володіння, право власності, права на чужі речі (сервітути) тощо
	ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН18-Ф01	оцінювати досягнення римської юриспруденції щодо вчення про зобов'язання, відповідальність за невиконання зобов'язання, відповідальність за невиконання зобов'язань з урахуванням форм вини використовувати набуті знання у процесі вивчення інших навчальних дисциплін

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Цивільне право	Орієнтуватися в чинному цивільному законодавстві, аналізувати юридичні факти, які є підставами встановлення цивільно-правових відносин, тлумачити чинне цивільне законодавство, складати проекти основних цивільно-правових документів

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години									
		Денна		Вечірня		Заочна					
		аудиторні	самостійна	аудиторні	самостійна	аудиторні	самостійна				

		заняття	робота	заняття	робота	заняття	робота
Лекційні		30	49	-	-	8	45
Практичні	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
Семінари	45	15	20	-	-	4	33
Контрольні заходи		6					
РАЗОМ	120	51	69	-	-	12	90

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		37
ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	Тема 1. ПРЕДМЕТ, ДЖЕРЕЛА, СТАНОВЛЕННЯ РИМСЬКОГО ПРАВА	4
	1. Система римського права. Публічне і приватне право. Система римського публічного права.	
	2. Поняття римського цивільного права.	
	3. Поняття римського приватного права.	
	4. Джерела римського права: поняття, історичне та правове значення.	
ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01	Тема 2. ЗАХИСТ ПРИВАТНИХ ПРАВ. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС.	2
	1. Поняття цивільного процесу.	
	2. Легісакційний процес	
	3. Формулярний процес.	
	4. Спеціальні засоби захисту цивільних прав.	
ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	Тема 3. ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТІВ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	4
	1. Суб'єкт права.	
	2. Основний поділ населення Римської держави на вільних і рабів.	
	3. Дієздатність фізичних осіб.	
	4. Опіка і піклування.	
ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН3-Ф01	Тема 4. СІМЕЙНІ ПРАВОВІДНОСИН	4
	1. Поняття сімейного права.	
	2. Поняття шлюбу	
	3. Батьківська влада	
	4. Правове положення дітей.	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН14-Ф01	Тема 5. РЕЧЕВО ПРАВО ДАНЬГО РИМУ	2
	1. Поняття речового і зобов'язального права.	
	2. Речі: поняття і види	
	3. Поняття володіння.	
ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01, ДРН3-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН14-Ф01	Тема 6. ПРАВА НА ЧУЖІ РЕЧІ	4
	1. Поняття і види прав на чужі речі.	
	2. Сервітути. Способи встановлення сервітутів.	
	3. Земельні, особисті сервітути. Користування плодами.	
ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН14-Ф01	Тема 7. Зобов'язальне право: загальні положення	4
	1. Визначення зобов'язання	
	2. Класифікація зобов'язань.	
	3. Виконання зобов'язання.	
	4. Забезпечення зобов'язань.	
ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	Тема 8. Окремі види договірних і позадоговірних зобов'язань	4
	1. Вербальні (усні) контракти.	
	2. Реальні контракти:	
	3. Консенсуальні контракти:	
	4. Безіменні контракти	
	5. Пакти (Pacta). Поняття і види пактів.	
6. Зобов'язання ніби з договору		
	СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	30
ДРН3-Ф01, ДРН8-Ф01, ДРН10-Ф01, ДРН13-Ф01, ДРН14-Ф01, ДРН18-Ф01, ДРН19-Ф01, ДРН21-Ф01, ДРН23-Ф01	ПРЕДМЕТ, ДЖЕРЕЛА, СТАНОВЛЕННЯ РИМСЬКОГО ПРАВА	2
	ЗАХИСТ ПРИВАТНИХ ПРАВ. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС.	2
	ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТІВ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	2
	СІМЕЙНІ ПРАВОВІДНОСИН	2
	РЕЧЕВО ПРАВО ДАНЬГО РИМУ	2
	ПРАВА НА ЧУЖІ РЕЧІ	4
	ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	2
	ОКРЕМІ ВИДИ ДОГОВІРНИХ І ПОЗАДОГОВОРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	2
	РАЗОМ	45

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих

процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури

лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування метод евристичних питань, мозкового штурму, діалогового спілкування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування під час заліку за бажанням здобувача
семінарські	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, «мікрофон», «навчаючи, вчуся», робота в малих групах, реферат/ ессе/ кросворд		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Семінарські заняття оцінюються якістю підготовки презентації та виступу на занятті за певною темою.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «*Основи римського приватного права*» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента:

- ✓ поточне тестування за кожною темою;
- ✓ участь у форумі (дистанційно) або аудиторна робота на семінарських заняттях (очно);
- ✓ виконання самостійної роботи;
- ✓ виконання індивідуальних завдань.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» здійснюється за кожною темою.

Вебфорум або просто Форум – інтернет-ресурс, популярний різновид спілкування в інтернеті, для проведення дискусій, на якому користувачі обмінюються досвідом та ідеями з певної заданої теми.

В рамках навчальної дисципліни «*Основи римського приватного права*» передбачено проведення форуму за кожною з тем (дистанційно) та обговорення на семінарському занятті результатів виконаного здобувачами певного завдання, підготовленої презентації (очно) з використанням методів мозкового штурму, евристичних питань та діалогового спілкування. За умови очного навчання за кожною темою проводиться, проводиться робота в малих групах.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

- ◆ попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;

- ◆ розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «*Основи римського приватного права*» є формування Глосарію з дисципліни за кожною темою (підготовка словника юридичних термінів з тем курсу). Після опанування навчального матеріалу за кожною темою дисципліни студент зобов'язаний самостійно надати два терміну з визначенням.

Наприклад: Термін

Основи римського приватного права

Основи римського приватного права – це система рабовладельческого права Древнего Рима, получившая наибольшее развитие в эпоху «принципата» (первые три века нашей эры).

 Визначення

Індивідуальні завдання студентів з окремих навчальних дисциплін (комплексу навчальних дисциплін) включають виконання розрахункових, графічних, розрахунково-графічних робіт, есе, рефератів, презентацій, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, курсових проектів (робіт), кваліфікаційних робіт, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення

відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальними завданнями студентів в рамках вивчення навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» є підготовка презентації за запропонованою темою та виступ з нею на семінарському занятті.

У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи студента за темами навчальної дисципліни

Розподіл балів за видами навчальної роботи студента

Теми	Індивідуальні завдання (підготовка презентацій)	Самостійна робота (підготовка словника юридичних термінів)	Поточне тестування	Участь у форумі або аудиторна робота на семінарських заняттях	Всього
1.	4	1	5,0	2	12
2.	4	1	11,5	2	18,5
3.	4	1	6,5	2	13,5
4.	4	1	5,0	2	12
5.	4	1	6,0	2	13
6.	6	1	7,0	2	16
7.	6	1	6,0	2	15
Разом	32	7	47	14	100

Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт студента.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень; ◆ критичне осмислення основних 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
♦ розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; ♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень;	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	<ul style="list-style-type: none"> - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність та автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; ♦ здатність до 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p>	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
подальшого навчання з високим рівнем автономності	<ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle, офіс 365.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна рекомендована література

1. Підопригора О.А. Основи римського приватного права. – К., 1997 р.

2. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право: Підручник. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 512 с.
3. Перетерский І.С. Новицкий І.Б. Римське приватне право. – М.1948, 1994
4. Черніловський З.М. Лекції по римському приватному праву. – М., 1991
5. Дождєв Д. В. Римское частное право. М.: Изд. группа ИНФРА М—1996.
6. Новицкий И. Б. Римское право. М., 1997.
7. Хвостов В. М. Система римского права. М.: 1996.
8. Дроніков В.К. Римське приватне право К: В-во Київськ ун-ту 1951р.
9. Агафонов С.А. Римське право : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т. -К. : КНЕУ, 2005. - 144с.
- 10.Кирпичов О.А., Соловйова В.В. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. -Донецьк : Юго-Восток, 2007. -320 с.
- 11.Орач Є.М., Тищик Б.И. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. -К. : Ін Юре, 2012. -390 с.

8.2. Додаткова рекомендована література

1. Агафонов С. Особливості припинення шлюбу розлученням за стародавнім римським цивільним правом // Юридичний журнал. -2005. -№ 10. - С. 64-66.15.
2. Балко О. Становлення інституту шлюбу в римському праві та у країнах романо-германського типу правової системи // Віче. -2010. -№ 12. -С.5-6.16.Безклубий І. Інститут евікції в Стародавньому Римі та цивільному праві України // Бюлетень Міністерства юстиції України. -2008.17.№ 5. -С.44-55.18.
3. Безрук Л. Розвиток інституту іпотеки в Стародавньому Римі // Економіка, Фінанси, Право. -2009. -№ 5. -С.34-38.19.
4. Берестова І. Безпідставне збагачення:інститут набуття,зберігання майна без достатньої правової підстави у системі римського права // Вісник прокуратури. -2003. -№ 10. -С. 6064.20.
5. Братасюк В. Римське право як форма вираження принципу суб'єктивно-індивідуальної волі // Українське право. -2003. -№1. -С. 207-212.21.
6. Браткин Д. Судебный прецедент в римском Египте (I-III вв. н.э.) // Весник древней истории. -2008. -№ 3. -С. 81-93.22.
7. Буткевич О. Міжнародно-правові погляди глосаторів і постглосаторів // Часопис Київського університету права. -2007.№ 3. -С.169-173.

8. Васильчен В.В. Рецепція римського спадкового права у сучасному спадковому праві України: автореф.дис. канд. юрид. наук:12.00.03 / Київський нац.ун-т ім.Т.Шевченка. -К.:Київський нац.ун-т ім.Т.Шевченка, 1997. -19 с.
9. Васильченко В.В. Римське спадкове право на тлі права сучасного.Запоріжжя: Верже, 1999. -130 с.
10. Вовк В. Взаємозв'язок релігії, магії і права у римській культурі // Часопис Київського університету прав. -2008. -№ 4. -С. 24-29.27.
11. Вовк В. Знаково-символічний характер одягу в межах римського права // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. -2010. -№ 2. -С. 267-274.
12. Задорожній Ю. Започаткування римським правом принципів права у країнах романо-германської правової сім'ї // Право України. -2010. -№ 3. -С. 272-276.
13. Задорожній Ю. Роль римського права у процесі становлення та розвитку університетів у країнах Західної Європи // Право України. -2009. -№ 3. -С.153-160
14. Задорожній Ю. Формування інституту позадоговірних зобов'язань у римському праві // Бюлетень Міністерства юстиції України. -2006. -№ 13. -С.113-117.

8.3. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти державних органів

Електронні бібліотеки: <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи римського приватного права»
для бакалаврів спеціальності 081 «Право»

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19